

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

1 februari 2001

**VOORSTEL**

**tot wijziging van het Reglement van de Kamer  
houdende invoeging van een artikel 100ter  
tot oprichting van een Adviescomité  
voor wetenschappelijke  
en technologische vraagstukken**

(ingediend door de heer Jean-Pol Poncelet)

---

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

1 février 2001

**PROPOSITION**

**de modification du Règlement de la Chambre  
visant à insérer un article 100ter portant  
création d'un Comité d'avis des questions  
scientifiques et technologiques**

(déposée par M. Jean-Pol Poncelet)

---

|              |   |                                                                                                      |
|--------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| AGALEV-ECOLO | : | Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales                  |
| CVP          | : | Christelijke Volkspartij                                                                             |
| FN           | : | Front National                                                                                       |
| PRL FDF MCC  | : | Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement |
| PS           | : | Parti socialiste                                                                                     |
| PSC          | : | Parti social-chrétien                                                                                |
| SP           | : | Socialistische Partij                                                                                |
| VLAAMS BLOK  | : | Vlaams Blok                                                                                          |
| VLD          | : | Vlaamse Liberalen en Democraten                                                                      |
| VU&ID        | : | Volksunie&ID21                                                                                       |

|                                                   |                                                                                                                                        |                                                      |                                                                                                    |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Afkortingen bij de nummering van de publicaties : |                                                                                                                                        | Abréviations dans la numérotation des publications : |                                                                                                    |
| DOC 50 0000/000 :                                 | Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer                                                                | DOC 50 0000/000 :                                    | Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif                      |
| QRVA :                                            | Schriftelijke Vragen en Antwoorden                                                                                                     | QRVA :                                               | Questions et Réponses écrites                                                                      |
| CRIV :                                            | Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het Beknopt Verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag) | CRIV :                                               | Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA) |
| CRIV :                                            | Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)                                                                          | CRIV :                                               | Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)                                      |
| CRABV :                                           | Beknopt Verslag (op blauw papier)                                                                                                      | CRABV :                                              | Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)                                                          |
| PLEN :                                            | Plenum (witte kaft)                                                                                                                    | PLEN :                                               | Séance plénière (couverture blanche)                                                               |
| COM :                                             | Commissievergadering (beige kaft)                                                                                                      | COM :                                                | Réunion de commission (couverture beige)                                                           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</p> <p>Bestellingen :</p> <p>Natieplein 2</p> <p>1008 Brussel</p> <p>Tel. : 02/ 549 81 60</p> <p>Fax : 02/549 82 74</p> <p>www.deKamer.be</p> <p>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</p> | <p>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</p> <p>Commandes :</p> <p>Place de la Nation 2</p> <p>1008 Bruxelles</p> <p>Tél. : 02/ 549 81 60</p> <p>Fax : 02/549 82 74</p> <p>www.laChambre.be</p> <p>e-mail : aff.generales@laChambre.be</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel neemt, met een aantal aanpassingen, de tekst over van wetsvoorstel nr. 1203/1-93/94.

Ten aanzien van de razendsnelle ontwikkelingen op wetenschappelijk en technologisch gebied en hun verregaande weerslag op onze samenleving zijn de parlementsleden vaak onvoldoende gewapend om deze ontwikkelingen te kunnen inschatten en de gevolgen en toepassingen ervan voor de mens te beoordelen. Her en der worden weliswaar werkgroepen ingesteld, maar die komen tegemoet aan een specifiek verzoek en hun opdracht is beperkt in de tijd.

Het lijkt geen twijfel: de beleidsopties moeten hoe dan ook dringend rekening gaan houden met het op wetenschappelijk gebied verrichte denkwerk en onderzoek. De debatten die vandaag de dag woeden over het al dan niet toepassen van het voorzorgsbeginsel bij de ontwikkeling van bepaalde technologieën, tonen duidelijk aan dat een betere besluitvorming pas concreet gestalte kan krijgen, indien gedetailleerde wetenschappelijke gegevens beschikbaar zijn. Zo heeft de Europese Commissie onlangs een project op de sporen gezet dat als titel «*Risques technologiques et gestion de l'incertitude*» (Technologische risico's en het omgaan met onzekerheden) meekreeg, en dat loopt onder de auspiciën van de Europese waarnemingspost voor wetenschap en technologie.

Voorts heeft de Europese Unie tijdens de Europese Raad van Lissabon in maart 2000 gesteld dat een van haar prioritaire doelstellingen, te weten de uitbouw van de kennismaatschappij, pas met succes kan worden verwezenlijkt, indien daartoe kracht kan worden geput uit een technologische «voedingsbodem».

Het wordt met de dag duidelijker dat de evolutie van de wetenschap en de technologie in toenemende mate een horizontale en multidisciplinaire aanpak vergt, alsook het vermogen om mogelijke gevolgen en risico's vooraf in te schatten en een langetermijnbeleid te voeren.

Het onderhavige initiatief, dat in de Kamer een adviescomité voor wetenschappelijke en technologische vraagstukken beoogt in te stellen, wil aan deze verwachting tegemoetkomen. Sedert geruime tijd wordt zowel in kringen van parlementsleden als van wetenschapslui de noodzaak gevoeld om een dergelijk instrument in te stellen. De wezenlijke opdracht van dit adviescomité

## DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition reprend, en l'aménageant et en l'actualisant, le texte de la proposition n°1203/1-93/94.

Face à l'évolution fulgurante des sciences et des technologies et à leur impact profond sur notre société, les parlementaires sont souvent désarmés pour appréhender cette évolution, en mesurer les incidences et en maîtriser les applications sur l'homme et sur l'environnement. Certes, ici et là sont créés des groupes de travail mais ceux-ci répondent à une demande ponctuelle et sont limités dans le temps.

A n'en pas douter, il est devenu indispensable et urgent d'insérer la réflexion et l'analyse des scientifiques dans les choix politiques. Les débats qui entourent aujourd'hui le recours au principe de précaution face à certains développements technologiques montrent à suffisance la nécessité de disposer de données scientifiques détaillées pour améliorer le processus de prise de décision. C'est ainsi que la Commission européenne a lancé récemment le projet «*Risques technologiques et gestion de l'incertitude*» réalisé sous les auspices de l'Observatoire européen de la science et de la technologie.

Par ailleurs, au Conseil européen de Lisbonne en mars 2000, l'Union européenne a mis l'accent sur l'importance de la culture technologique pour réussir le développement de la société de la connaissance qu'elle s'est fixée comme un de ses objectifs prioritaires.

Il est de plus en plus évident que l'évolution des sciences et des technologies réclame davantage une approche horizontale multidisciplinaire, une capacité d'anticiper ses conséquences et ses risques potentiels et des politiques à long terme.

La présente initiative, visant à doter la Chambre d'un comité d'avis des questions scientifiques et technologiques, à l'instar de plusieurs autres pays européens, veut répondre à cette attente. La nécessité de créer un tel instrument est ressentie largement et depuis longtemps par les parlementaires et par les scientifiques. Ce comité d'avis est essentiellement un outil d'aide à la déci-

moet erin bestaan de politieke besluitvorming te ondersteunen. Het heeft tot doel het proces van democratische besluitvorming inzake wetenschappelijke en technologische keuzes te versterken.

Het comité, dat door de parlementsleden wordt opgericht en in het parlamentsgebouw tot hun beschikking staat, behandelt de onder de federale bevoegdheid vallende vraagstukken van wetenschappelijke en technologische aard.

De jongste maanden krijgt de Kamer almaar meer dossiers te behandelen waarin wetenschappelijke en technologische aspecten aan de orde zijn. Denken we in dat verband aan de gezondheidsrisico's van GSM-stralen, dierenmeel en bepaalde militaire technologieën, maar ook aan thema's als het vervoer en de opslag van kernafval, de strijd tegen informaticavirussen en -criminaliteit, investeringen in de lucht- en ruimtevaart, de diversificatie van de technieken inzake elektriciteitsproductie, nieuwe toepassingen in de biologie en de genetica (experimenten met embryo's, GGO's, klonering,...) of de weerslag van de CO<sub>2</sub>-uitstoot op het klimaat. Al die vragen illustreren dat er dringend nood is aan de oprichting van een terzake bevoegd adviescomité.

Ons inziens kan de instelling van een dergelijk comité op termijn niet anders dan gunstige effecten hebben. Het zal de parlementaire werkzaamheden wetenschappelijk onderbouwen en derhalve bijdragen tot de opwaardering ervan. Bij de uitstippeling van de krachtlijnen van het wetenschaps- en technologiebeleid zal het comité een daadwerkelijk tegenwicht zijn ten aanzien van de uitvoerende macht, alsook een plaats voor dialoog en overleg met de wetenschappelijke wereld; het zal er mee toe bijdragen dat de wetenschappelijke en technologische veranderingen in betere banen worden geleid, veeleer dan dat de samenleving ze moet ondergaan. Een en ander moet mogelijk worden door bruggen te slaan tussen wat technisch mogelijk en sociaal wenselijk is.

Het comité heeft in wezen tot taak het parlement te informeren en de parlementaire werkzaamheden voor te bereiden (met name door hoorzittingen te organiseren, rapporten uit te brengen, documentatie te verzamelen, onderzoeksprogramma's op te stellen waarin wetenschappelijke en technologische informatie in een heldere taal wordt gebundeld en geanalyseerd,...). Aldus kan het comité een klimaat scheppen waarin niet alleen meer inzicht kan ontstaan in de mogelijke wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maar waarin tevens plaats is voor een betere inschatting van de sociale, ethische en politieke weerslag van die ontwikkelingen, alsook voor een toekomstgerichte aanpak.

sion politique. Il vise à renforcer le processus tant décisionnel que démocratique des choix scientifiques et technologiques.

Créé par les parlementaires, mis à leur disposition et localisé au Parlement, il traite des questions scientifiques et technologiques relevant de l'autorité fédérale.

Un nombre croissant de dossiers soumis ces derniers mois à la Chambre ont une composante scientifique et technologique, que ce soient les conséquences nocives sur la santé humaine des ondes GSM, des farines animales ou de certaines technologies militaires, le transport et le stockage des déchets nucléaires, la lutte contre les virus et la criminalité informatique, les investissements dans le domaine aéronautique et spatial, la diversification des techniques de production d'électricité, les nouvelles applications de la biologie et de la génétique (expérimentation sur les embryons, OGM, clonage ...) ou les effets du CO<sub>2</sub> sur le climat ... Autant de questions qui illustrent la nécessité et l'urgence d'un tel comité.

La création d'un tel comité ne peut avoir que des conséquences positives. Il contribuera à densifier et à valoriser le travail parlementaire ; il créera un contrepoids réel à l'exécutif dans la définition des grandes orientations de la politique scientifique et technologique et un espace privilégié de dialogue et de concertation avec le monde scientifique ; il contribuera à guider davantage le changement scientifique et technologique plutôt que de le subir en rapprochant ce qui est techniquement possible de ce qui est socialement souhaitable.

Sa mission essentielle est d'informer le Parlement et de préparer le travail parlementaire (notamment en organisant des auditions, en préparant des rapports, en réunissant de la documentation, en mettant en œuvre des programmes d'études qui rassemblent et analysent des informations scientifiques et technologiques dans une langue compréhensible...) et de créer ainsi les conditions d'une meilleure compréhension et d'une meilleure évaluation des implications sociales, éthiques et politiques des développements potentiels de la science et de la technologie et d'une réflexion prospective.

Het comité heeft een uitsluitend adviserende taak. Om redenen van doelmatigheid lijkt het dan ook aangewezen dat voor een adviescomité wordt gekozen naar het voorbeeld van de reeds bestaande adviescomités voor Europese aangelegenheden en voor maatschappelijke emancipatie. De samenstelling, de werkwijze en de nadere bepalingen inzake het agenderen van onderwerpen zijn derhalve ontleend aan de ervaring die met deze beide adviescomités is opgedaan.

De instelling van het onderhavige comité moet ook in verband worden gebracht met de benadering, de geestesgesteldheid en de methodiek die sedert 20 jaar in de Verenigde Staten (met het OTA : *Office of Technology Assessment*), en sinds een tiental jaren in Europa opgeld maken in Frankrijk (OPECST - *Office parlementaire d'évaluation des choix scientifiques et technologiques*), in Nederland (NOTA - Nederlandse Organisatie voor Technologisch Aspectenonderzoek), in Groot-Brittannië (POST - *Parliamentary Office of Science and Technology*), in Duitsland (TAB - *Büro für Technikfolgenabschätzung des deutschen Bundestages*), in Oostenrijk (FTB - *Forschungsstelle für Technikbewertung*), in Zweden (IFS - *Insitutet för Framtidsstudier*) en in Denemarken (TN - *Teknologi Naevnet*). Ook in het Europese Parlement werkt sinds 1987 een zeer actief orgaan voor de evaluatie van de technologische ontwikkelingen, namelijk het STOA (*Scientific and Technological Options Assessment*) en sinds 1990 zorgt het EPTA-netwerk (*European Parliamentary Technology Assessment*) voor samenwerking tussen het STOA en de nationale organen voor de evaluatie van de technologische ontwikkelingen van verscheidene Europese landen.

Le comité est consultatif : il ne rend que des avis. Pour des raisons d'efficacité, la mise en place d'un tel outil pourrait s'effectuer au mieux au travers d'un comité d'avis tel qu'il en existe déjà pour les questions européennes et pour l'émancipation sociale. Aussi, la composition, le mode de fonctionnement et les modalités de la saisine s'inspirent-elles de l'expérience de ces deux comités.

La création du comité est à rapprocher également d'une démarche, d'un état d'esprit et d'une méthode qui existent depuis près de trente ans aux Etats-Unis avec l'OTA (*Office of technology assessment*) et depuis une quinzaine d'années en Europe : en France (OPECST – Office parlementaire d'évaluation des choix scientifiques et technologiques), aux Pays-Bas (NOTA – *Nederlandse Organisatie voor technologisch aspectenonderzoek*), en Grande-Bretagne (POST - *Parliamentary Office of science and technology*), en Allemagne (TAB - *Büro für Technikfolgenabschätzung des deutschen Bundestages*), en Autriche (FTB - *Forschungsstelle für Technikbewertung*), en Suède (IFS - *Institutet för Framtidsstudier*) et au Danemark (TN - *Teknologi Naevnet*). Par ailleurs, il existe depuis 1987 auprès du Parlement européen une instance d'évaluation technologique très active, le STOA (*Scientific and technological options assessment*) et depuis 1990 le réseau EPTA (*European Parliamentary Technology Assessment*) qui instaure une coopération entre le STOA et les organes nationaux d'évaluation de la technologie de différents pays européens.

Jean-Pol PONCELET (PSC)

**VOORSTEL**

## Enig artikel

In het Reglement van de Kamer wordt, onder een hoofdstuk *Vlter (nieuw)*, met als opschrift « Adviescomité voor wetenschappelijke en technologische vraagstukken », een artikel 100*ter (nieuw)* ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 100*ter*. — 1. *Samenstelling*. - Na iedere vernieuwing van de Kamer kan deze uit haar leden een met het onderzoek van de wetenschappelijke en technologische vraagstukken belast adviescomité benoemen.

Het comité bestaat uit zoveel leden als vereist is opdat elke in de vaste commissies vertegenwoordigde fractie in het comité door ten minste één lid vertegenwoordigd zou zijn.

De leden van het comité worden aangewezen overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 11 en 12.

2. *Bureau*. - Het bureau van het comité wordt samengesteld bij de aanvang van elke zitting. Het bestaat uit een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris die uit de leden van het comité worden verkozen.

3. *Vervanging*. - Wanneer een lid afwezig is, kan hij zich door een lid van dezelfde fractie laten vervangen.

4. *Bevoegdheden*. - Het comité heeft tot taak op eigen initiatief dan wel op verzoek van de Kamer of van één der Kamercommissies, advies te verstrekken over de wetenschappelijke en technologische vraagstukken die onder de bevoegdheid van de federale overheid ressorteren. Bij de uitvoering van zijn taak kan het comité een beroep doen op deskundigen.

5. *Procedure*. - Het comité beraadslaagt overeenkomstig de bepalingen die op de vaste commissies van toepassing zijn. ».

13 december 2000

**PROPOSITION**

## Article unique

Dans le Règlement de la Chambre, sous un Chapitre *Vlter (nouveau)*, intitulé « Du Comité d'avis des questions scientifiques et technologiques », il est inséré un article 100*ter (nouveau)*, libellé comme suit :

« Art. 100*ter*. — 1. *Composition*. - Après chaque renouvellement de la Chambre, celle-ci peut former en son sein un Comité d'avis chargé de l'examen des questions scientifiques et technologiques.

Il est composé d'autant de membres qu'il faut pour que chaque groupe représenté dans les commissions permanentes soit représenté par un membre au moins au sein du Comité.

Les membres sont désignés conformément aux dispositions des articles 11 et 12.

2. *Bureau*. - Le Bureau du Comité est formé au début de chaque session. Il est composé d'un président, d'un vice-président et d'un secrétaire élus en son sein.

3. *Remplacement*. - En cas d'absence d'un membre, il peut être pourvu à son remplacement par un membre du même groupe politique.

4. *Mission*. - Le Comité a pour mission de donner, de sa propre initiative ou à la demande de la Chambre ou d'une de ses commissions, des avis sur les questions scientifiques et technologiques qui relèvent de la compétence de l'autorité fédérale. Dans l'accomplissement de sa mission, le Comité peut s'adjoindre les services d'experts.

5. *Procédure*. - Le Comité délibère selon les règles applicables aux commissions permanentes. ».

13 décembre 2000

Jean-Pol PONCELET (PSC)